

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-34/2022

2022 m. liepos 7 d. Nr. KT89-A-S81/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-34/2022.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėja prašo ištirti, ar konstituciniam teisinės valstybės principui neprieštarauja (neprieštaravo) Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 15 punktas, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 31 straipsnio 5 punktas (2008 m. gegužės 22 d. redakcija) tiek, kiek, pasak pareiškėjos, juose įtvirtinta bankroto (nemokumo) administratoriaus pareiga sutvarkyti bankrutuojančios įmonės sukauptas atliekas, užterštą dirvožemį ir gruntą ir asmeninė bankroto (nemokumo) administratoriaus atsakomybė už šios pareigos neįvykdymą, kai pati nemoki įmonė faktiškai neturi lėšų šiai pareigai įvykdyti ir atliekos buvo sukauptos, dirvožemis ir gruntas tapo užterštas ir nebuvo sutvarkytas iki bankroto (nemokumo) bylos įmonei iškėlimo, t. y. iki bankroto (nemokumo) administratoriui pradėjus ją administruoti.

2. Regionų apygardos administracinis teismas 2021 m. sausio 7 d. sprendimu atmetė pareiškėjos skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2020 m. rugsėjo 3 d. nutarimo, kuriuo pareiškėjai paskirta bauda dėl nesutvarkytų jos administruojamos bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – bankrutavusi bendrovė) atliekų. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. gruodžio 8 d. neskundžiama nutartimi pareiškėjos

apeliacinį skundą atmetė ir Regionų apygardos administracinio teismo 2021 m. sausio 7 d. sprendimą paliko nepakeistą.

3. Pareiškėjos prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2022 m. balandžio 6 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones.

5. Kaip minėta, pareiškėja prašo iširti, ar Konstitucijai neprieštarauja (neprieštaravo) Juridinių asmenų nemokumo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 15 punktas, Įmonių bankroto įstatymo 31 straipsnio 5 punktas (2008 m. gegužės 22 d. redakcija) tiek, kiek, pasak pareiškėjos, juose įtvirtinta bankroto (nemokumo) administratoriaus pareiga sutvarkyti bankrutuojančios įmonės sukauptas atliekas, užterštą dirvožemį ir gruntą ir asmeninė bankroto (nemokumo) administratoriaus atsakomybė už šios pareigos neįvykdymą, kai pati nemoki įmonė faktiškai neturi lėšų šiai pareigai įvykdyti ir atliekos buvo sukauptos, dirvožemis ir gruntas tapo užterštas ir nebuvo sutvarkytas iki bankroto (nemokumo) bylos įmonei iškėlimo, t. y. iki bankroto (nemokumo) administratoriui pradėjus ją administruoti.

5.1. Įmonių bankroto įstatymo, galiojusio iki 2019 m. gruodžio 31 d., 31 straipsnio „Administratoriaus teisės ir pareigos likviduojant bankrutavusią įmonę“ 5 punkte (2008 m. gegužės 22 d. redakcija) buvo nustatyta, kad, likviduojant bankrutavusią įmonę, administratorius įstatymų nustatyta tvarka sutvarko atliekas, užterštą dirvožemį ir gruntą.

Juridinių asmenų nemokumo įstatymo, įsigaliojusio 2020 m. sausio 1 d., 66 straipsnio „Paskirto nemokumo administratoriaus funkcijos ir teisės bankroto proceso metu“ 1 dalies 15 punkte nustatyta, kad paskirtas nemokumo administratorius bankroto proceso metu organizuoja atliekų, užteršto dirvožemio ir grunto sutvarkymą.

5.2. Grįsdama savo abejones dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai, pareiškėja teigia, kad, pirma, nemokiai įmonei neturint piniginių lėšų, objektyviai neįmanoma įgyvendinti pareigos sutvarkyti atliekas ir, antra, atsakomybės už įpareigojimo sutvarkyti atliekas taikymas, kai jos buvo sukauptos ir nesutvarkytos iki bankroto bylos nemokiai įmonei iškėlimo, yra buvusių įmonės valdymo organų, kurie nesirūpino atliekų sutvarkymu, atsakomybės perkėlimas bankroto (nemokumo) administratoriui. Pasak pareiškėjos, ginčijamos įstatymų nuostatos ne tik pažeidžia individualias pareiškėjos teises, bet ir kelia grėsmę visų nemokumo administratorių veiklos saugumui.

5.3. Pažymėtina, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. gruodžio 8 d. nutartyje *inter alia* pritarė pirmosios instancijos teismo argumentams, kad pareiškėjos nurodytos aplinkybės, jog atliekos yra susidariusios dar iki bankroto bylos iškėlimo bendrovei, atliekų atsiradimą galėjo nulemti tik nesažiningi bankrutavusios bendrovės vadovų ir (ar) kontrolės funkciją vykdžiusių pareigūnų veiksmai, o privalomajam nurodymui sutvarkyti atliekas įvykdyti nei bankrutavusi bendrovė, nei pareiškėja neturėjo pakankamai lėšų, neturi teisinės reikšmės sprendžiant dėl minėto galiojančio privalomojo nurodymo vykdymo. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad nemokumo administratoriaus diskrecijai priskirtina pasirinkti teisės aktuose numatytas priemones įstatymuose nustatytai pareigai sutvarkyti atliekas įgyvendinti: pagal Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatas administratorius, padaręs prielaidą, kad yra tyčinio bankroto požymių, kreipiasi į bankroto bylą nagrinėjantį teismą dėl bankroto pripažinimo tyčiniu (8 punktas), pateikia ieškinį teismui dėl šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos žalos atlyginimo (26 punktas) ir kt.; šių priemonių panaudojimo efektyvumas priklauso nuo pačios pareiškėjos, kaip bankroto (nemokumo) administratorės, veiksmų.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2021 m. gruodžio 8 d. nutartyje taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad teismų praktikoje pabrėžiama, jog įmonės bankroto administratoriui įtvirtintos pareigos likviduojant bankrutavusią įmonę įstatymų nustatyta tvarka sutvarkyti atliekas, užterštą dirvožemį ir gruntą (kaip bankroto administratoriaus administracinio teisinio statuso elemento) įgyvendinimas negali būti siejamas su bankrutuojančios įmonės veikla (*inter alia* Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-3763-662/2018, 2020 m. gegužės 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2247-662/2020).

5.4. Įvertinus pareiškėjos prašymo turinį, konstatuotina, kad pareiškėja, ginčydama Juridinių asmenų nemokumo įstatymo ir Įmonių bankroto įstatymo nuostatų atitikti Konstitucijai tiek, kiek jos nurodyta, iš esmės nesutinka su dėl jos priimtais teismų sprendimais ir juose pateiktu bylos aplinkybių teisiniu vertinimu, taip pat su ginčijamo ir su juo susijusio teisinio reguliavimo aiškinimu, *inter alia*, kad įstatymuose yra nustatytos priemonės bankroto (nemokumo) administratoriui tenkančiai pareigai sutvarkyti bankrutavusios įmonės atliekas įgyvendinti: administratorius, padaręs prielaidą, kad yra tyčinio bankroto požymių, kreipiasi į bankroto bylą nagrinėjantį teismą dėl bankroto pripažinimo tyčiniu, pateikia ieškinį teismui dėl Įmonių bankroto įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodytos žalos atlyginimo (Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 5 dalies 8, 26 punktai) ir kt., o šių priemonių panaudojimo efektyvumas priklauso nuo pačios pareiškėjos, kaip bankroto (nemokumo) administratorės, veiksmų.

Taigi pareiškėja, nesutikdama su dėl jos priimtais teismų sprendimais, iš esmės kelia ginčijamo ir su juo susijusio teisinio reguliavimo taikymo teismų praktikoje klausimą.

6. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad pagal Konstituciją jis neturi įgaliojimų peržiūrėti teismų išnagrinėtų bylų ir panaikinti (pakeisti) teismų sprendimų; pagal Konstituciją Konstitucinis Teismas taip pat nesprenžia teisės aktų taikymo klausimų; teisės taikymo klausimus sprenžia teismas, nagrinėjantis konkrečią bylą; nagrinėjamosiose bylose taikydami įstatymus, kitus teisės aktus, juose vartojamas sąvokas turi aiškinti nagrinėjantys bylas teismai. Prašymai išspręsti tokius klausimus yra nežinybingi Konstituciniam Teismui (*inter alia* 2021 m. birželio 23 d. sprendimas Nr. KT112-A-S103/2021, 2021 m. rugsėjo 23 d. sprendimas Nr. KT156-A-S145/2021).

7. Vadinas, pareiškėjos prašymas ištirti Juridinių asmenų nemokumo įstatymo 66 straipsnio 1 dalies 15 punkto, Įmonių bankroto įstatymo 31 straipsnio 5 punkto (2008 m. gegužės 22 d. redakcija) tiek, kiek nurodyta, atitiktį Konstitucijai yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

8. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 2 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą, jeigu jo nagrinėjimas yra nežinybingas Konstituciniam Teismui.

9. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjos prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjos [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-34/2022.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė